

FIIA

ULKOPOLIITTINEN INSTITUUTTI
UTRIKESPOLITISKA INSTITUTET

ULKOPOLIITTISEN INSTITUUTIN TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2024–2027

1. Ulkopoliittisen instituutin tehtävä ja toiminnan tavoitteet

Ulkopoliittinen instituutti (UPI) on eduskunnan yhteydessä toimiva riippumaton julkinen tutkimuslaitos. Instituutin tehtävänä on tuottaa korkeatasoista tutkimusta Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kannalta relevanteista kansainvälisistä poliittis-taloudellisista ja Euroopan unioniin liittyvistä kysymyksistä. Tutkimustyön myötä UPI:n on mahdollista tukea ja syventää julkista kansallisista keskustelua ulko- ja turvallisuuspolitiikan kysymyksissä, osallistua aihealueista käytävään tieteelliseen keskusteluun sekä tarvittaessa tukea valtionhallinnon päätöksentekoa tuottamalla kansainvälisen tason tutkimusta.

Ulkopoliittisella instituutilla on vahva analyttinen osaaminen valikoiduilla tutkimusaloilla, joilla on erityistä merkitystä Suomelle sekä sen keskeisille eurooppalaisille ja kansainvälisille viiteryhmille. Instituutin tutkijoiden julkaisuja arvioitiin UPI:n kansainvälisen tieteellisen neuvoston vuonna 2023 tekemässä arvioissa, jossa julkaisujen todettiin olevan laadultaan erinomaisia ja kansainvälisesti korkeatasoisia. Arvioinnin mukaan UPI:n tutkijoiden julkaisut palvelevat hyvin suomalaisten ja eurooppalaisten luotettavan tiedon ja analyysin tarpeita, ja laajemminkin. Arvioijat nostivat instituutin tutkijoiden julkaisut alan parhaimman 10% tieteellisten julkaisujen joukkoon Euroopassa.

Ulkopoliittisen instituutin rooli ulko- ja turvallisuuspolitiikan taustoittajana ja yhteiskunnallisen keskustelun foorumina on korostunut viime vuosina kansainvälispoliittisen tilanteen kiristyttyä. Jännitteiden lisääntyminen on johtanut ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevan tiedon ja tutkimuksen kysynnän merkittävään kasvuun niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Instituutin tavoitteena on edelleen resurssien puitteissa lisätä kansainvälistä näkyvyyttä ja tutkimustoiminnan vaikuttavuutta.

Instituutin tutkimusohjelma laaditaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Nykyisen tutkimusohjelmakauden (2023–2025) temaattisina kokonaisuuksina Suomen ulkopoliittikka, Pohjois-Euroopan turvallisuus ja Nato; geostrategiaan ja suurvaltapolitiikkaan keskittyvä globaali turvallisuus ja hallinta; Euroopan unioni, erityisesti sen ulkosuhteiden, poliittisen järjestelmän ja suurten kehityslinjojen tutkimus; Venäjä, Euroopan unionin itäinen naapurusto ja Euraasia.

Nykyisellä tutkimusohjelmakaudella kannustetaan tutkimusryhmien väliseen avoimeen vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön. Samalla tuodaan esille, että on tärkeää mahdollistaa ohjelmakauden aikana ilmenevien uusien tutkimustarpeiden jouheva kytkeminen mukaan rakenteeseen. Ohjelmien välisiä joustavia hankkeita pyritään suunnittelemaan tavalla, joka tukee tutkimuskauden painopisteitä ohjelmissa.

Toiminnan yleiset tavoitteet:

- Ulkopoliittisen instituutin toiminnan perustana on korkeat akateemiset laatuvaatimukset täyttävä tieteellinen tutkimus ja siihen nojautuva laaja asiantuntemus, joka osaltaan tukee julkista keskustelua sekä päätöksentekoa.
- Ulkopoliittinen instituutti on avoin organisaatio, joka kehittää yhteistyöverkostoja alan keskeisten kotimaisten ja kansainvälisten tutkimuslaitosten ja -ryhmien kanssa sekä rakentaa aihealueeseen liittyvää osaamiskapasiteettia.
- Tutkimusohjelmaansa määrittäessään instituutti huomioi sekä akateemiset että poliittisen päätöksenteon valmisteluun liittyvät tutkimustiedon tarpeet.
- Ulkopoliittinen instituutti reagoi joustavasti, ennakoivasti ja tehokkaasti eri sidosryhmien ja kansalaisyhteiskunnan tiedontarpeisiin.
- Ulkopoliittisen instituutin työkuulttuurin tulee olla kansainvälinen, avoin, innovatiivinen ja kannustava.
- Instituutin tutkimusviestinnän strateginen tavoite on tarjota korkeatasoista, monipuolista ja ajankohtaista tutkimustietoa kaikille instituutin kohderyhmille, mukaan lukien akateeminen yhteisö, poliittiset päättäjät ja suuri yleisö.

2. Toimintaympäristön muutokset

Globaalin politiikan ja talouden muutostrendit vaikuttavat Suomen ja Euroopan kansainväliseen toimintaympäristöön. Suurvaltopolitiikka ja valtopoliittinen kilpailu on korostumassa, mikä hämää sodan ja rauhantilan välistä käsitteellistä rajaa. Globaalit rakenteelliset tekijät (globaalin talouden muutokset, informaatioteknologinen vallankumous sekä ilmastonmuutos) tuottavat yleisiä ja alueellisia haasteita. Laajentuvan globaaliagendan hallitsemiseksi tarvittavien hallintajärjestelmien ja instituutioiden rooli on vielä hauras ja kehittyvä. Samalla esimerkiksi Afganistanin operatiosta vetäytyminen alleviivaa uusien ratkaisujen tarvetta multilateraalissa hallinnassa. Globalisaation muuttuvat muodot muokkaavat yleisiä ja alueellisia valtarakenteita, tuottavat uudenlaisia keskinäisriippuvuuksia ja mahdollistavat muuttuvia valtopolitiikan muotoja.

Venäjän aloittaman laajamittaisen sodan alueelliset ja globaalit vaikutukset ovat osin vasta paljastumassa, mutta jo nyt voidaan nähdä, kuinka Venäjä pyrkii vahingoittamaan suoraan länsimaita ja epäsuorasti globaalia yhteisöä omalla toiminnallaan. Raaka hyökkäyssota toimi myös Suomen pontimena hakeutua Naton jäseneksi. Koko Euroopan puolustusta ollaan suunnittelemassa uudelleen ja tämän vaikutus sekä Euroopan alueen voimatasapainoon että Venäjän mahdollisuuksiin painostaa voimakeinoin sen läntisiä naapureita on merkittävä.

Globaalin hallinnan haasteiden merkitys heijastuu kansainvälisen koordinaation ja johtajuuden puutteina keskeisiin uhkatekijöihin vastattaessa. Covid-19-koronavirustaudin haasteeseen vastaamisen ongelmat

kertovat karua kieltä globaalien varautumisen heikkoudesta ja alueellisesta epätasa-arvosta. Pandemia osoitti globaalien järjestelmien haavoittuvuuden, mutta myös mahdollisen eriytymisen ja blokkiutumisen yhä kilpailummissa maailmassa. Samaan aikaan tehokas vastaaminen ilmastonmuutoksen haasteeseen on vielä kysymysmerkki, vaikka esimerkiksi Yhdysvallat onkin palannut Pariisin ilmastopoliittisen piiriin. Sitoumuksien suhde käytännön toimenpiteisiin on vielä epävarmaa. Ilmastonmuutokseen vastaamisella on myös laajoja valtapoliittisia seurauksia, ja esimerkiksi energiakäänne ja sähköistyminen vaikuttaa myös suurvalta-asetelmiin pitkäkestoisesti.

Valtioiden välisen valta-asetelman muutos on osa globaalia kehitystä. Yhdysvaltojen globaalien sitoutumisen muuttuessa ja Kiinan vaikutusvallan kasvaessa alueellisten suurvaltojen merkitys korostuu. Valtajärjestelmän maantieteellinen painopiste on siirtynyt kohti Aasian ja Tyynenmeren aluetta. Kiinan poliittisen ja taloudellisen suurvalta-aseman muotoutuminen on koko kansainvälisen järjestelmän kannalta keskeinen muutosajuri. Toisaalta Venäjän omaksuma autoritääri poliittinen järjestelmä ja siihen nojaava toimintakykyä korostava suurvaltapoliittikka tuottaa jakolinjoja Eurooppaan. Euroopassa liberaalin maailmanjärjestyksen globaali murros yhdistyy maiden sisäiseen identiteettipoliittiseen kamppailuun. Murroksen vaikutukset heijastuvat valtioiden sisälle kansalaisyhteiskuntiin niin Euroopassa kuin Yhdysvalloissa. Mielipiteet polarisoituvat eri osissa Eurooppaa tuottaen yhteisten arvojen korostumista mutta myös ohentumista sekä poliittista levottomuutta. Kehitys on samansuuntaista myös Yhdysvalloissa, joka erityisesti presidentti Trumpin aikana vetäytyi aikaisemmista globaaleista vastuistaan ja keskittyi enemmän sisäisiin kuin ulkoisiin haasteisiin. Presidentti Bidenin aikana käsitys globaalista roolista on muuttunut, mutta sisäiset ongelmat ovat yhä keskiössä. Poliittinen ristiriitaisuus kasvaa transatlanttisessa yhteisössä. EU hakee tilanteessa omaa autonomisempaa rooliaan ja pyrkii kehittämään omia sisäisiä rakenteitaan.

Poliittiset vastakkainasettelut ja sodat Lähi-idässä ja Pohjois-Afrikassa ylläpitävät poliittista epävakautta ja tarjoavat toimintatilaa poliittisille ääriliikkeille, radikalismille ja poliittisen väkivallan muodoille. Eurooppa on altistunut näiden regressiivisten ilmiöiden leviämislle. Mahdollinen poliittinen hauraus voisi altistaa alueen ulkoisten ja alueellisten suurvaltojen vaikutukselle ja eri suurvaltojen vastakkainasettelun vaikutuksille. Lähi-itä ja Pohjois-Afrikka ovat pysyvämmässä käymistilassa, vaikka esimerkiksi Afrikassa on myös huomattavaa taloudellista kasvupotentiaalia. Epävakaus ylläpitää mahdollisuutta Eurooppaan suuntautuvista uusista maahanmuuttoaaltoista.

Ulkopoliittisen instituutin lakisääteisiin tehtäviin eli instituutin tuottamaan tutkimus- ja selvitystyöhön kohdistuva kysyntä on kasvanut maailmanpolitiikan murroskaudella. Julkaistujen tutkimuksien määrä on noussut ennätystasolle, kysyntä instituutin asiantuntemusta kohtaan on noussut politiikkavalmistelun yhteydessä ja instituutin tuottama julkisen keskustelun tuki on entistä kattavampaa. Instituutin saama ulkoisen rahoituksen määrä on noussut. Instituutin henkilöstön määrää on strategisesti nostettu vastaamaan lakisääteisiin tehtäviin kohdistuvaan kysyntään. Strategisen kasvun myötä instituutti on saavuttanut vastaavien pohjoismaisten tutkimuslaitosten yleistä tasoa.

3. Toiminnan kehittäminen

Toiminnan kehittämisen painopistealueet:

- UPI tavoittelee laajempaa roolia Suomen Akatemian sekä EU:n rahoittamissa tutkimushankkeissa myös hankkeiden koordinaattorina. Instituutissa on käynnissä sekä Suomen Akatemian että EU:n rahoittamia hankkeita.
- Instituutti toimii aktiivisesti edistääkseen kotimaisten tutkijaresurssien vahvistamista niillä keskeisillä tutkimusaloilla, joissa pula tutkijoista on ilmeinen. Suomen ulkopoliitiikan ja Naton tutkimusta sekä Kiina-osaamista vahvistetaan edelleen.
- Yhdysvaltain tutkimuksen ja tuntemuksen merkitys tulee jatkossakin olemaan merkittävä. Yhdysvallat-keskuksen vaihtotoimintaan saatiin Jane ja Aatos Erkon säätiöltä jatkorahoitusta, joka kuitenkin loppuu vuonna 2024. Keskuksen rahoitus pohjaa ja toimintaa kehitetään nyt uusien keinoin.
- UPI on monipuolistanut ja kehittänyt tutkimusviestinnän keinovalikoimaansa merkittävästi viime vuosien aikana, panostaen myös saavutettavuuteen ja vaikuttavuuteen. Viestinnän toimintaympäristön muuttuessa nopeasti, tätä työtä jatketaan aktiivisesti tulevina vuosina, ja sen keskeisinä painopisteinä ovat UPI:n verkkosivujen uudistus, Ulkopoliittika-lehden uudistus ja verkkotapahtumien integroiminen osaksi instituutin pysyvää tutkimusviestintää.
- Ulkopoliittiseen instituuttiin on luotu tutkijoille uramalli, joka luo selkeät puitteet tutkijoiden uralla etenemiseen sekä mahdollistaa, tietyissä määritellyissä tilanteissa, tutkijoiden vakinaistamisen. Samalla instituuttiin luotiin selkeät tehtäväkuvaukset urapolun eri tasoille tutkijan tehtävästä aina tutkimusjohtajan ja tutkimusprofessorin vakansseihin saakka.
- UPI:ssa on käynnissä kolmevuotisia tutkimusohjelmia sekä erikestoisia tutkimushankkeita ja -projekteja. Kuluvalla tutkimusohjelmakaudella uusien rakenteiden ankkuroiminen osaksi instituutin pitkäaikaista toimintaa toimii yhtenä tärkeänä toiminnan kehittämisen painopisteenä.
- Ulkoisella ja sisäisellä rahoituksella perustettujen projektien rakennetta on kiinteytetty luomalla niihin johtavan tutkijan tehtäviä, tukemalla niiden johtamista sekä palkkaamalla hankkeisiin nuorempia projektitutkijoita. Järjestely on johtanut lisääntyneeseen ulkoiseen hankerahoitukseen ja nuorempien tutkijoiden asiantuntijakapasiteetin laajentumiseen sekä instituutin sisällä että kansallisella tasolla. Projektimallin kehittämiseen panostetaan jatkossakin.

Ulkopoliittisen instituutin tutkimusohjelmassa globaalien trendien analyysi yhdistyy Suomen ja Euroopan poliittisen ja taloudellisen toimintaympäristön tutkimukseen. Kaikki tutkimus on viime kädessä palautettavissa Suomea ja sen lähiympäristöä sekä keskeisiä instituutioita koskevien muutostrendien arviointiin. Tutkimuksessa arvioidaan tätä silmällä pitäen myös Suomen politiikkaa ja asemoitumista EU:ssa sekä muissa kansainvälisissä konteksteissa ja tarjotaan perusteltuja politiikkasuosituksia ja -vaihtoehtoja.

Instituutin on tärkeä pystyä identifioimaan sellaisia kansainvälispoliittisia kehityksiä, joilla on välittömiä vaikutuksia Suomen tai Euroopan turvallisuuteen. Yksi aihealue, jolla tutkimusta on syytä lisätä, liittyy

Kiinan ja Venäjän väliseen yhteistyöhön. Maiden välinen suhde ja sen kehittyminen määrittelee merkittäväällä tavalla kansainvälisten suhteiden tilaa ja kehityssuuntia. Taloudellisten ja energiaan liittyvien kysymysten osalta on jo nähtävissä Venäjän Kiina-riippuvuuden kasvua. Poliittisen ja aseteknologisen yhteistyön osalta on tärkeä kyetä identifioimaan sellaisia muutoksia, joilla on vaikutuksia länsimaiden suhteen.

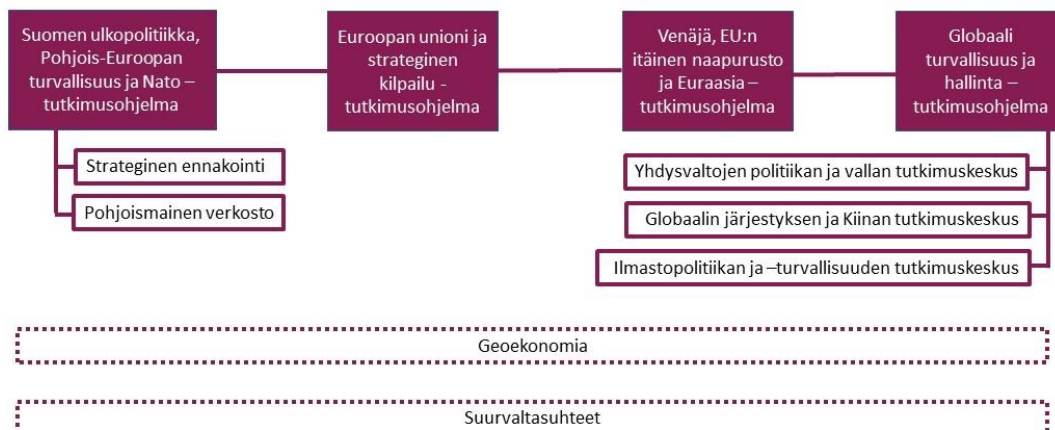
Toinen ajankohtainen aihealue, jonka osalta on tärkeä pystyä tukemaan kansallista päätöksentekoa ja julkista keskustelua, liittyy Suomen toimijuuteen kansainvälisissä järjestöissä. Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestö (Etyj) on valinnut Suomen järjestön puheenjohtajaksi vuodelle 2025. Vuonna 2025 tulee kuluneeksi 50 vuotta Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökonferenssin huippukokouksesta ja Helsingin päätössiakirjan hyväksymisestä. Suomi on myös hakemassa YK:n turvallisuusneuvoston jäsenyyttä vuosille 2029–2030. Päätös tehdään vuonna 2028.

Ulkopoliittisen instituutin tutkimusohjelma 2023–2025

Kolmivuotiskaudelle 2023–2025 luotu tutkimusohjelmarakenne on joustavasti asemoitu vastaamaan ympäröivän kansainvälispoliittisen todellisuuden muutoksiin.

Instituutissa toimii neljä tutkimusohjelmaa: Suomen ulkopoliittikka, Pohjois-Euroopan turvallisuus ja Nato; Euroopan unionin ja strateginen kilpailu; Venäjä, EU:n itäinen naapurusto ja Euraasia; sekä Globaali turvallisuus ja hallinta. Tämän lisäksi instituutissa toimii kolme tutkimuskeskusta: Yhdysvaltojen politiikan ja vallan tutkimuskeskus (CUSPP); Globaalin järjestyksen ja Kiinan tutkimuskeskus (CORD); ja Ilmastopoliittikan ja -turvallisuuden tutkimuskeskus (CLIPS). Keskeiseen rooliin ovat nykyisten tutkimusohjelmien lisäksi nousseet ohjelmien rajat ylittävät tutkimushankkeet. Tällaisia temaattisia hankkeita instituutissa ovat tällä hetkellä geoeconomia, pohjoismainen verkosto sekä suurvaltapolitiikka ja ennakointi.

ULKOPOLIITTISEN INSTITUUTIN TUTKIMUSOHJELMAKAUSI 2023-2025

Muodostunut joustava kokonaisuus palvelee hyvin Ulkopoliittisen instituutin lakisääteisiä tehtäviä ja strategisia päämääriä. Ohjelmakauden painotuksia on kyetty muuttamaan kansainvälispoliittisen tilanteen kehittyessä ennakoimattomilla tavoilla. Instituutin yleisen tutkimusohjelman mielekäs jäsentely sekä tutkimustyön johdettavuus ja joustavuus toimivat johtotähtinä tutkimusta toteutettaessa ja suunniteltaessa. Olemassa olevia ohjelmia pyritään vahvistamaan. Suomen ulkopoliitiikkaan ja Natoon keskittyvän tutkimusohjelman ankkuroiminen instituutin toimintaan pysyvästi on myös tämänhetkisen ohjelmakauden suunnittelun keskiössä. Globaalin turvallisuus ja hallinta -tutkimusohjelman teemoja pyritään vahvistamaan erityisesti uusien tutkimuskeskusten (ilmastopoliitiikka ja -turvallisuus sekä Kiina) avulla.

Kuluvalla ohjelmakaudella on pyritty lisäämään ohjelmia poikkileikkaavia hankkeita, joille on luotu oma rakenne ja käytänteet. Tarkoituksena on tukea hankkeiden syntymistä instituutin tutkimuksellisen tehtävän pääpainopistealueilla sekä tutkimusalueilla, joiden luonne ei suoraan sovi ohjelmien jaotteluun. Projekteja tukemaan on palkattu tutkijoita ulkoisella rahoituksella. Samalla ulkoisen rahoituksen saamiseksi ja hallinnoimiseksi on luotu vastuullisia vuoden mittaisia johtavan tutkijan vakansseja. Instituutin hallituksen hyväksymä uramalli mahdollistaa myös tutkimusjohtajien ja -professorien määräaikaiset tehtävät merkittävien politiikkarelevanttien tai akateemisten hankekokonaisuuksien menestykselliseksi toteuttamiseksi sekä ulkoisen lisärahoituksen hankkimiseksi.

Instituutissa on tehty jo vuosia urauurtavaa geotaloudellisen (geoekonomisen) voimapolitiikan tutkimusta. Geoekonomia muodostaa keskeisen poikkiohjelmallisen teeman, jonka parissa on ollut käynnissä useita projekteja. Hanketta jämäköittävät yhteiset sisäiset ja ulkoiset seminaarit, joissa käsitellään tekeillä olevia julkaisuja ja uusia tutkimuksellisia avauksia.

Ulkopoliittisen instituutin eduskunnalta saama tuki strategisen ennakoimisen, Venäjä-tutkimuksen ja Eurooppa-tutkimuksen kehittämiseen sekä Kiina-kokonaisuuden kehittämiseen globaalin turvallisuuden tutkimusohjelman puitteissa tukee edelleen instituutin strategisesti harkittua kasvua kohti Pohjoismaista keskitasoa. On kuitenkin huomionarvoista, että ulkopoliittisten instituuttien rahoitusta on kasvatettu huomattavasti Norjassa (NUPI), Ruotsissa (UI) ja Tanskassa (DIIS). Yhteyksien ylläpitämiseksi Pohjoismaiden instituutteihin Ulkopoliittisessa instituutissa toimii Pohjoismainen verkosto, jonka kautta koordinoidaan tutkimushankkeita ja pyritään myös löytämään tasapainoa eri maiden tutkimusprofiilien välillä. Vaikka instituutti on strategisesti kasvanut, se on edelleen jäljessä pohjoismaisia kumppaneitaan. Tämä korostaa ulkoisen rahoituksen saamisen välttämättömyyttä. Tutkimusrahoituksen tueksi instituutissa jatketaan rahoitus- ja hakemustiimin kehittämistä. Lisäpanostukset tähän osaamisalueeseen ovat tärkeitä kilpaillun tutkimusrahoituksen saamiseksi täydentämään eduskunnalta saatavaa tukea.

Poikkileikkaavat tutkimukselliset prioriteettialueet perustuvat instituutin aikaisemmalle tutkimustoiminnalle ja olemassa olevalle organisaaliselle pohjalle. Instituutin poikkiohjelmalliset strategiset painopisteet täydentävät ja tukevat ohjelmien painopisteitä suurvaltatuutkimuksessa (Venäjä, Kiina ja Yhdysvallat), globaalin hallinnan tutkimuksessa ja Euroopan unionin ulkosuhteiden tarkastelussa. Ne eivät vähennä ohjelmien prioriteettien merkitystä, vaan pyrkivät tukemaan ja tehostamaan ohjelmakauden painotuksia luomalla tutkimustyötä yhdistäviä näkökulmia sekä korostamalla ohjelmien välisiä vahvoja sidoksia.

Suomen ulkopoliittika, Pohjois-Euroopan turvallisuus ja Nato -tutkimusohjelma

Suomen ulkopoliittika, Pohjois-Euroopan turvallisuus ja Nato -tutkimusohjelma tuottaa tutkimusta Suomen ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta, Pohjois-Euroopan turvallisuusympäristöstä sekä analysoi puolustusliitto Naton toimintaa.

Ohjelmassa seurataan laajasti Suomen ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikan eri osa-alueita, kuten Suomen suhteita suurvaltoihin, sen harjoittamaa sotilaallista yhteistyötä ja maan toimintaa kansainvälisissä järjestöissä.

Tutkimuksen temaattiseen sisältöön kuuluvat myös Suomen huoltovarmuus, kansallinen resilienssipoliittika ja kokonaisturvallisuuteen liittyvät kysymykset.

Euroopan unioni ja strateginen kilpailu – tutkimusohjelma

Globaali muutos ja keskinäisriippuvuudet korostuvat myös instituutin EU-tutkimusohjelmassa, jossa EU:ta lähestytään aiempaa laajemmassa globaalissa kontekstissa. EU:n ulkosuhteiden poliittisen dynamiikan ja hallinnon ohella tutkitaan globaalien valta-asetelman muutoksen vaikutuksia unionin ja sen keskeisten jäsenmaiden politiikkaan. Tästä näkökulmasta lähestytään myös unionin suuria kehitystrendejä sekä sen sisäisen poliittisen järjestelmän kehitystä. Unionin ulkosuhdetutkimuksen painopistealueet, unionin suhteet Venäjään ja itäisen kumppanuuden maihin samoin kuin naapureihin muodostavat yhtymäkohdan instituutin kahteen muuhun tutkimusohjelmaan. Ohjelmat yhdistäviin teemoihin lukeutuu myös unionin turvallisuus- ja puolustuspolitiikka, jonka kehitystä arvioidaan laajemmassa eurooppalaisessa kontekstissa. Pohjoismaista yhteistyötä ja vuorovaikutusta tarkastellaan yhtä hyvin EU:n puitteissa kuin yleisemminkin. Myös Afrikka muodostaa aihealueen, jota katetaan ohjelmien välisellä yhteistyöllä.

Venäjä, EU:n itäinen naapurusto ja Euraasia -tutkimusohjelma

Venäjän ja EU:n itäisen naapuruston tutkimus lähestyy yhtäältä aluetta laajemmassa kontekstissa, mutta kartoittaa toisaalta tiiviisti Venäjän sisäisestä politiikasta ja hallinnosta ponnistavien kehityskulkujen vaikutuksia maan ulkopoliittikaan ja alueelliseen rooliin. Venäjän ulko- ja turvallisuuspolitiikka, jonka vahvistuva geopoliittinen ulottuvuus heijastuu Venäjän globaaliin ja alueelliseen politiikkaan sekä suhteeseen Euroopan unioniin, painottuu tutkimusaiheena tulevina vuosina. Alueen tutkimuksessa myös yhteistyö Yhdysvallat-, Kiina- ja ulkopoliittikkakokonaisuuksien kanssa on keskiössä.

Globaali turvallisuus ja hallinta -tutkimusohjelma

Globaali turvallisuus ja hallinta -tutkimusohjelmassa laajamittaisia keskinäisriippuvuuksia tarkastellaan suurvaltapolitiittisten valtarakenteiden ja globaalien hallintajärjestelmien dynamiikasta käsin. Tutkimusohjelma painottaa suurvaltasuhteita sekä valtapoliittikan uusia muotoja. Globaalien hallinnan haasteisiin sekä muuttuvan maailmanjärjestyksen normatiivisiin trendeihin perehdytään tutkimuksellisesti. Kunkin mainitun teeman puitteissa instituuttiin luodaan tutkimus- ja asiantuntijapääomaa yhä tiiviimmässä kansainvälisessä vuorovaikutuksessa alan keskeisten kansainvälisten tutkimuslaitosten kanssa.

Ohjelman sisällä toimii Yhdysvaltojen politiikan ja vallan tutkimuskeskus (CUSPP), Globaalin järjestyksen ja Kiinan tutkimuskeskus (CORD); ja Ilmastopolitiikan ja -turvallisuuden tutkimuskeskus (CLIPS).

Yhdysvaltojen politiikan ja vallan tutkimuskeskus (CUSPP)

Vuodesta 2013 alkaen Yhdysvaltojen globaalia taloudellista ja poliittista roolia koskeva tutkimus on eriytynyt ohjelman yhteydessä olevaksi omaksi kokonaisuudekseen sille myönnetyn merkittävän ja pitkäaikaisen ulkopuolisen rahoituksen (Jane ja Aatos Erkon säätiö) turvin. Yhdysvaltojen ulkopoliitiikan ja globaalin roolin tuntemusta on syvennetty tutkimuksen, tutkijavaihto-ohjelman ja kansainvälisen verkostoitumisen avulla. CUSPP:sta on kehittynyt Pohjoismaiden johtava Yhdysvaltojen ulkopoliittikkaan keskittyvä tutkimuskeskus. Keskus tarjoaa tutkimustietoa ja asiantuntemusta Yhdysvaltojen kehittyvästä globaalista ja alueellisesta roolista sekä sisäpoliittisista ajureista USA:n ulkopoliitikassa.

Globaalin järjestyksen ja Kiinan tutkimuskeskus (CORD)

Kiinan kasvava strateginen merkitys vaatii panostusta sekä aluetutkimukselliseen tietoon Kiinan ulko- ja turvallisuuspolitiikasta että Kiinan merkityksen tunnistamista instituutin muilla tutkimusalueilla. Globaalin järjestyksen ja Kiinan tutkimuskeskus (CORD) perustettiin UPIin vuoden 2023 alussa ja se tarkastelee Kiinan vahvistunutta asemaa maailmassa kansainvälisten suhteiden ja poliittisen talouden näkökulmista.

Keskuksen tavoite on saavuttaa asema yhtenä johtavista kansainvälisiin suhteisiin, poliittiseen talouteen ja Kiinaan erikoistuneista tutkimuskeskuksista Pohjois-Euroopassa. Tutkijoidensa akateemiseen työhön perustuen keskus tuottaa poliittisen päätöksenteon kannalta oleellista tietoa Kiinan kasvavasta kansainvälisestä roolista ja sen vaikutuksista globaaliin järjestykseen eri politiikkalohkoilla globaalin talouden hallinnasta globaaliin turvallisuuteen. Keskuksessa tutkitaan lisäksi Kiinan ulkopoliitiikan sisäisiä vaikuttimia.

Ilmastopolitiikan ja -turvallisuuden tutkimuskeskus (CLIPS)

Ilmastonmuutos on merkittävin koko kansainvälistä yhteisöä koskeva yhteistoiminnan ongelma. CLIPS tutkii ilmastonmuutoksen nykyistä politisoitumista keskittyen tärkeimpiin toimijoihin, erityisesti EU:hun, Yhdysvaltoihin ja Kiinaan. Keskus käsittelee myös suomalaista ilmastopolitiikkaa sekä ilmastotoimien haasteita ja mahdollisuuksia pienille valtioille. Keskus tutkii myös ilmastonmuutoksen ja turvallisuuspolitiikan suhdetta. Ilmastonmuutos uhkaa jo nyt monin tavoin yhteiskuntien turvallisuutta ja vakautta, ja vaikutukset pahenevat entisestään tulevaisuudessa. Keskus muun muassa selvittää ilmastonmuutoksen vaikutuksia huoltovarmuuteen ja pohtii mahdollisia keinoja, joilla turvallisuusvaikutukset voidaan huomioida ennakoinnissa ja varautumisessa.

CLIPS tuottaa perinteistä akateemista tutkimusta, ajankohtaisia selvityksiä ja kuukausittaista FIIA Climate Talks -verkkoseminaarisarjaa. Nykyisiä hankkeita rahoittavat Suomen Akatemia ja Huoltovarmuuskeskus.

Toiminnan kehittäminen

Toimintaympäristön kokonaisvaltainen murros luo haasteita instituutin tutkimustoiminnalle. Instituutissa käynnistyy vuoden 2024 aikana kattava kehitystyö seuraavalle ohjelmakaudelle 2026–2028. Tutkijoilta edellytetään kykyä akateemisen perustutkimuksen ja soveltavan tutkimuksen harjoittamiseen samanaikaisesti. Poliitiikan ja talouden korostuneet keskinäisriippuvuudet puolestaan edellyttävät kykyä operoida monitieteisten lähestymistapojen kanssa. Nopeat muutokset toimintaympäristössä vaativat seuraavalta tutkimusohjelmalta joustavuutta ja mahdollisuutta ottaa pikaisesti haltuun uusia teemoja. Mainittuihin haasteisiin vastaamiseksi instituutin on kyettävä hankkimaan kansainvälisesti ansioituneita ja kokeneita ammattitutkijoita, joilla on hyvät verkostot ja jotka ovat uskottavia hakijoita ulkopuolisia tutkimusvaroja koskevassa kilpailussa. Lisäksi instituutti vahvistaa tutkimus- ja tutkijavaihtoyhteistyötä niin kotimaisten kuin kansainvälisten kumppanien kanssa.

Ulkopoliittiselle instituutille on keskeistä menestyä kilpailluissa tieteellisen rahoituksen hauissa. Suomen Akatemian ja EU:n tason haut muodostavat kriteerin instituutin korkealle tieteelliselle tasolle. Instituutti onkin pystynyt lisäämään osallistumistaan EU-rahoitteisiin hankkeisiin. Osallistumista vastaaviin hankkeisiin kasvatetaan olemassa olevien resurssien puitteissa ja samalla hyödynnetään nykyisistä hankkeista saatavia kontakteja muihin EU-rahaa hakeviin tahoihin. Synnytettävät projektit pyrkivät vahvistamaan ulkopuolisen rahoituksen saamista sekä tutkimuksen tehokasta ja korkeatasoista tuottamista.

Resursseja uudelleen kohdentamalla tutkimusohjelmaan voidaan myös tarpeen vaatiessa liittää tutkimushankkeita uusista aiheista kesken ohjelmakauden. Erityisesti eduskunnan suunnasta tulevat tutkimustarpeet on perinteisesti huomioitu UPIssa ja niitä pyritään toteuttamaan resurssien nykyisissä ja tulevaisuudessa raameissa. Vuonna 2022 UPIssa toteutettiin ulkoasiainvaliokunnan toimeksiannosta instituutin omia resursseja käyttäen laaja selvitys Suomen osallistumisesta Afganistanin vakauttamis- ja jälleenrakennustoimiin vuosina 2001–2021.

Instituutti pyrkii edistämään nuorten tutkijoiden kiinnostuksen lisäämistä selkeille suomalaisen osaamisen katvealueille. Ulkopoliittinen instituutti voi resurssiensa puitteissa tarjota sekä mentorointia että perehdytystä nuorille tutkijoille ja opiskelijoille näihin teemoihin työharjoitteluiden, seminaarien ja vierailujen kautta. Instituutin rooli on kannustaa tulevien asiantuntijoiden suuntaamista tutkijanuralle ja toimia siinä taustatukena koulutusta antaville organisaatioille, vaikka varsinaista tutkijoiden koulutusvastuuta instituutti ei lakisäätöjen tehtäviensä puitteissa voikaan ottaa. Lisäksi instituutti toimii aloitteellisesti yhteisten ratkaisujen löytämiseksi asiantuntijapulaan.

Ulkopoliittinen instituutti kehittää jatkuvasti toimintansa vaikuttavuuden mittaamista esimerkiksi medianäkyvyyden ja potentiaalisen mediavoitettavuuden seurannan, nettisivuliikenteen seurannan sekä julkaisujen lukijamääräseurannan avulla. Vaikuttavuustietoa pyritään käyttämään apuna toiminnan suunnittelussa.

4. Resurssit

4.1 Talousarviomääräraha ja muu rahoitus

Ulkopoliittisen instituutin toiminnan perusrahoitukseen on varattu vuoden 2024 talousarviossa n. 4,8 M euron nettomääräraha eduskunnan pääluokkaan, jonka lisäksi toimintaa rahoitetaan joiltakin osin myös valtion talousarvion ulkopuolisista rahoituslähteistä. Aikaisemmilta vuosilta säästynyttä talousarviorahaa (ns. siirtyvää erää) UPIlla on myös kertaluontoisesti käytettävänä arvon mukaan vielä vuonna 2024.

Talousarviomäärärahalla palkattujen tutkijoiden määrä vuoden 2024 alussa olisi noin 22 tutkijaa ja neljä ohjelmanjohtajaa, eli yhteensä 26 talousarviorahoitteista tutkijanpaikkaa, jonka lisäksi tulee siirtyvällä erällä palkattavat tutkijat, joiden määrän arvioidaan olevan vuosittain 3–4 henkilötyövuoden tasolla.

UPI:n tavoitteena on vuosittain olla mukana kahdessa tai kolmessa laajemmassa monivuotisessa hankkeessa, joista vähintään yksi nojaisi vahvasti kansainväliseen rahoituslähteeseen ja yhteistyöhön. Nykyisellä ohjelmakaudella pyritään edelleen vahvistamaan EU-hankerahoituksen määrää. UPI:ssa tullaan jatkossakin toteuttamaan myös pienempiä, maksimissaan vuoden kestäviä hankkeita, joissa rahoituslähteenä on yleensä joku kansallinen taho, esim. säätiörahoitus tai muu kilpailtu tutkimusrahoitus. Tavoitteena on, että UPI:ssa olisi jatkuvasti käynnissä vähintään yksi Suomen akatemian rahoittama hanke sekä keskipitkän aikavälin tavoitteena on myös päästä koordinoimaan laajaa EU-rahoitteista tutkimushanketta. Rahoitusta pyritään hakemaan suunnitelmallisesti ottamalla huomioon tutkimushankkeiden sisällöllisten teemojen lisäksi myös UPI:n toimitilojen ja hallinnollisen kapasiteetin asettamat rajat.

4.1.1 Siirtyvä erä

Aikaisempien vuosien ylijäämistä koostuva siirtyvä erä pienenee vuoden 2023 aikana noin 596 000 euroa ja siirtyvän erä vuoden 2024 alussa tulee olemaan noin 523 000 euroa. Siirtyvällä erällä on perinteisesti palkattu junioritutkijoita ja siirtyvää erää on käytetty myös Helsinki Security Forumin suorien kulujen kattamiseen. Siirtyvän erän tasoon yleisesti vaikuttaa myös mm. virkavapaudet, kertaluonteiset investoinnit sekä menestyminen tutkimusrahoitushauissa - näiden yhteisvaikutus usein vuoroin vähentää ja kasvattaa siirtyvän erän määrää eri vuosina. Vuonna 2024 ei arvon mukaan jää siirtyvää erää seuraavalle vuodelle.

4.1.2 Talousarvion ulkopuolinen rahoitus

UPIlla on kokonaisuudessaan ulkoista rahoitusta vuosittain noin 950 000 euroa, joka koostuu pääasiassa hankerahoituksista. Tämän lisäksi kustannusten korvauksia on vuosittain tuloutettu n. 25 000 euroa, jotka syntyvät pääasiassa tieteellisten konferenssien kutsujatahojen korvaamista matkakuluista.

Ulkoisen rahoituksen potentiaaliseen arviotasoon tuleville vuosille vaikuttaa kulloinkin käynnissä olevien pitempiaikaisten hankkeiden määrä. Mahdollisuudet hakea ja saada ulkoista rahoitusta vaihtelee myös vuosittain ja tämä riippuu myös rahoittajien teemapainotuksista.

Jane ja Aatos Erkon säätiö myönsi 900 000 euron jatkorahoituksen vuosille 2021–2023, mikä kohdistuu pääasiassa Yhdysvaltojen ja Suomen välisen tutkijanvaihto-ohjelman kuluihin. Tämä pitkäaikainen rahoitus on mahdollistanut Upin Yhdysvaltain tutkimuksen vahvistamisen, mutta rahoitus ei ole näillä näkymin jatkumassa nykyisen rahoituskauden jälkeen.

Ulkopoliittisessa instituutissa käynnissä olevia ulkoisella rahoituksella kustannettavia hankkeita ovat esimerkiksi Suomen Akatemian rahoittama tutkimushanke (STRAX 2023–2026), jossa UPille kohdistuvan rahoituksen osuus on n. 40 000 per vuosi. Toisen akatemiahankkeen (TRANSCLIM) rahoitusosuus vuodelle 2023 oli n. 100 000 euroa ja vuodelle 2024 n. 50 000 euroa. Vuonna 2023 alkoi EU rahoitteinen Horizon Europe hanke, jonka kokonaisrahoitus neljälle vuodelle (2023–2027) on n. 280 000 euroa. Lokakuussa 2023 alkoi myös Suomen akatemian rahoittaman projektin Energy Solutions as Part of a Just Green Transition tutkimus “Infrastructure/institutions match for resilient & just green electrification”, jolle myönnettiin rahoitusta n. 360 000 euroa kolmelle vuodelle (1.10.2023-30.09.2026).

Ulkoisen rahoituksen monivuotisia hankkeita varten rekrytoidaan pääsääntöisesti talon ulkopuolelta projektitutkijoita, jotka saavat koko palkkansa hankkeesta. Lyhyempien hankkeiden tutkijaresurseja pyritään löytämään myös talon sisältä.

4.1.3 Muut muutokset tuloissa ja menoissa

Kustannustaso vuokrissa ja muissa kuluissa on kasvanut ja näillä näkymin hintojen nopea nousu jatkuu seuraavina vuosina. Isoissa kustannuserissä kuten vuokrissa tämä nousu näkyy selvimmin ja sillä on vaikutusta UPIn talouteen. Muiden kustannusten kasvua ja toiminnan taloudellisuutta tarkkaillaan jatkuvasti ja samalla pyritään myös hyödyntämään valtion yhteishankintoja niissä kohdin kuin se on mahdollista. UPissa suhtaudutaan vakavasti myös tuleviin säästötavoitteisiin ja perinteisen säästäväisen linjan lisäksi on instituutilla tavoitteena etsiä erilaisia säästökohteita toiminnan tehostamiseksi kuitenkin vaarantamatta laissa säädetyn perustehtävän toteutumista.

UPIn henkilöstömäärän nousu, strategiassa linjattu kansainvälisen näkyvyyden kasvattaminen sekä toimintaympäristön muutokset näkyvät myös kasvaneina matkakustannuksina verrattuna pandemiavuosiin. Instituutin tapahtumien järjestämiseen liittyvät kulut ovat olleet kasvussa yleisen hintatason nousun ja uusien tapahtumaformaattien johdosta. Siinä missä aiemmin tapahtumat järjestettiin pelkästään läsnäolotilaisuuksina, uudeksi normaaliksi muodostuneet striimatut ja hybriditapahtumat aiheuttavat myös uudenlaisia kuluja.

4.2. Määrärahan lisästarpeet vuosille 2024–2027

Ulkopoliittisen instituutin toiminnan ylläpitäminen ei ole mahdollista ilman kohtuullista budjetin kasvattamista. Säästöodotukset tiedostetaan ja ne otetaan vakavasti pyrkien tarkastelemaan menoja kriittisesti. Ulkoisen rahoituksen hakemista jatketaan edelleen aktiivisesti tavoitteena päästä tasolle, jossa eduskunnan UPille myöntämän rahoituksen tason vaihtelulla olisi pienempi vaikutus ydintoimintaan.

Korkean inflaation johdosta myös UPI:n kustannukset ovat nousseet. Vaikka inflaation ennustetaankin laskevan ensi vuonna, odotetaan palveluiden hintojen nousun edelleen jatkuvan, mikä nostaa myös UPI:n kustannuksia.

Lainsäädännön mukaisesti edessä on myös henkilöstön vakinaistamisia, mikä kasvattaa vakituisten htv-määrää. Monet tutkijat myös ”seniorisoituvat”, mikä kasvattaa palkkakuluja. Kasvavia henkilöstökuluja on pyritty kattamaan siirtyvällä erällä, joka nykyisellä määrärahasolla käytetään loppuun vuosina 2023 ja 2024 aiheuttaen lisämäärärahan tarvetta jo vuodesta 2025 alkaen.

Esitetään määrärahoihin vuosittaista nosta yhteensä 550 000 euroa, josta vuonna 240 000 euroa osoitettaisiin henkilöstökuluihin ja muihin toiminnan kuluihin. 310 000 euroa kohdistettaisiin toiminnoille seuraavasti.

Helsinki Security Forum

Ulkopoliittinen instituutti järjesti 29.9.-1.10.2023 jo toisen kerran kansainvälisen tason ulko - ja turvallisuuspolitiikan konferenssin, johon saatiin jälleen mukaan erittäin korkeatasoisia vieraita ja puhujia. Konferenssilla oli laaja kansallinen ja kansainvälinenkin näkyvyys.

Ulkoministeriö, puolustusministeriö, Helsingin kaupunki ja Patria tukivat vuoden 2023 konferenssia, ja ulkoista rahoitusta saatiin yhteensä 150 000 euroa. Konferenssin järjestelykustannukset henkilöstökuluineen ovat noin 260 000 euroa. UPI:n osuus konferenssin kustannuksista on näin ollen noin 110 000 euroa, mitkä on rahoitettu pääosin siirtyvästä määrärahasista.

Konferenssin jatkuvuus edellyttäisi pidemmällä tähtäimellä myös talousarvioon otettavaa määrärahaa, jolla katettaisiin osa konferenssin kuluista. Osa konferenssista olisi jatkossakin rahoitettu ulkoisella rahoituksella.

Esitetystä lisämäärärahasista osoitettaisiin konferenssin kasvavien kulujen kattamiseksi ja nykyisen tason jatkuvuuden varmistamiseksi 50 000 euroa.

Vahvan Yhdysvaltain tutkimuksen ylläpitäminen

UPI on pystynyt ylläpitämään vahvaa Yhdysvaltain globaalien roolin sekä ulko - ja sisäpolitiikan tutkimuksen tasoa vuodesta 2013 lähtien, pääosin nojautuen ulkoiseen rahoitukseen (Jane & Aatos Erkon säätiö). Jotta toiminta jatkuisi laadukkaana ja tuottavana edelleen, olisi hyvä tukea Yhdysvaltain tutkimusta yhdellä vakituksella tutkijalla, joka toisi jatkuvuutta UPI:n Yhdysvaltain tutkimuksen kenttään ja varmistaisi UPI:n Yhdysvaltain politiikan ja vallan tutkimuskeskuksen toiminnan jatkumisen sekä mahdollistaisi täydentävän tutkimusrahoituksen menestyksellisen haun talousarvion ulkopuolisista lähteistä.

Haetaan kolmatta tutkijaposiitiota vahvistamaan Yhdysvaltain tutkimusta, koska nähdään Yhdysvaltain kahdenvälisen suhteen merkitys ja tärkeys sekä suhteiden korostuminen tässä ajassa.

Esitetystä lisämäärärahasista osoitettaisiin Yhdysvaltain tutkimukselle 80 000 euroa.

NATO-tutkimus

Suomen Nato-jäsenyys lisää tarvetta Naton toimintojen ja merkityksen ymmärtämiselle. Instituutissa on aloitettu Nato-tutkimushanke, jonka tavoitteena on korkeatasoisen tutkimuksen turvin lisätä kansallista ymmärrystä sekä puolustusliitosta itsestään että Suomen Nato-politiikan muodostumisesta. Hanke on aloitettu ulkopuolisella rahoituksella. Pitkäjänteisen ja syvällisen osaamisen kehittämiseksi Nato-tutkimuksen osalta esitetään, että tutkimusta vahvistetaan lisämäärärahalla.

Esitetystä lisämäärärahasta osoitettaisiin Suomen ulkopoliittikka, Pohjois-Euroopan turvallisuus ja Nato-ohjelmalle 100 000 euroa.

Kiina-tutkimus

Kiina vaikuttaa nykyisin keskeisesti lähes kaikkiin suuriin globaaleihin haasteisiin Ukrainan sodasta ilmastonmuutokseen ja infrastruktuurin rahoituksesta vihreään siirtymään. Rahoitus Kiinan ulkopoliittikkaa ja poliittista järjestelmää sekä näiden vaikutuksia kansainvälisessä järjestelmässä luotaavalle tutkimukselle on Suomessa heikolla tasolla suhteessa esimerkiksi Venäjä-tutkimuksen rahoitukseen. Lähialueen maissa on viime vuosina tehty merkittäviä satsauksia Kiinan ulkopoliitiikan ja globaalin vaikutuksen tutkimukseen. Esimerkiksi Ruotsin Utrikespolitiska institutet:in (UI) alaisuuteen on perustettu kansallinen Kiina-osaamiskeskus, jossa toimii 15-20 henkilöä. Myös Saksassa on merkittävästi lisätty Kiina-osaamisen kansallista rahoitusta. Norjassa kansallinen tutkimusneuvosto puolestaan rahoittaa n. 5 miljoonalla eurolla uutta geopolitiikan tutkimusohjelmaa, jossa Kiinalla on merkittävä rooli.

UPI perusti vuoden 2023 alussa Globaalin järjestyksen ja Kiinan tutkimuskeskuksen (CORD). Keskuksessa toimii tällä hetkellä sen johtajan lisäksi kolme senioritutkijaa. CORD menestyi heti kilpaillun ulkoisen rahoituksen hankkimisessa (Business Finlandin rahoittama yhteishanke IPR University Centerin ja LUT:in kanssa). CORD on nopeasti noussut kansallisesti merkittävimmäksi Kiinan ulkopoliitiikan tutkimuksen keskuksiksi. Yhteiskunnallinen tarve UPI:n Kiina-tutkimukselle ja -asiantuntemukselle ylittää silti selvästi nykyisten henkilöresurssien mahdollisuudet vastata kysyntään. 40 000 e lisärahoituksella olisi mahdollista palkata keskuksen junioritutkija, mikä parantaisi merkittävästi keskuksen mahdollisuuksia hakea kilpailtua tutkimusrahoitusta ja osallistua aktiivisemmin kansainvälisiin tutkimusverkostoihin. Suomessa nuorempien Kiinan-tutkijoiden uramahdollisuudet ovat tällä hetkellä heikot. Lisärahoitus auttaisi siten myös uuden tutkijasukupolven kasvattamisessa.

Esitetystä lisämäärärahasta osoitettaisiin Kiina-tutkimukselle 40 000 euroa.

Ilmastotutkimus

Ilmastonmuutoksen turvallisuusvaikutukset sekä ilmastotoimien geopolittiset ulottuvuudet ovat nousevia tutkimusteemoja. Ne ovat tällä hetkellä akateemisen tutkimuksen kohde ja myös useiden politiikkatoimia lähellä olevien selvitysten aihe. UPI:n Ilmastopolitiikan ja -turvallisuuden tutkimuskeskus pyrkii yhtäältä osallistumaan näihin kansainvälisiin keskusteluihin, toisaalta tuomaan niiden viestejä laajempaan suomalaiseen julkisuuteen.

Lisärahoituksen avulla UPI:n ilmastotutkimusta voidaan kehittää edelleen. Tarkoitus on kattaa selvitystyössä uusia alueita, kuten ilmastomuutoksen vaikutuksia Afrikan sarven turvallisuustilanteeseen. Lisäksi suurvaltojen ilmastopolitiikan ja vihreän siirtymän geopolitiikan analyysiin ohjataan lisää työkuukausia.

Esitetystä lisämäärärahasta osoitettaisiin Ilmastotutkimukselle 40 000 euroa.

4.3 Määrärahalaskelma

Alla on suunnittelukauden 2024–2027 arvioitu määrärahalaskelma nykyisellä määrärahatasolla laskettuna (vuoden 2023 hintataso, palkkamenot 2024–2027: +2 % vuosittain). Arviolaskelman mukaan siirtyvää erää on käytettävissä kulujen kattamiseen enää vuosina 2023 ja 2024 ja ilman määrärahatason nostoa ei UPI selviydy velvoitteistaan vuosina 2025–2027.

Ulkopoliittisen instituutin tulot ja menot 2022-2027	2022 Tilinpäätös	2023 Ennuste	2024 Tarkennettu TA	2025 TTS	2026 TTS	2027 TTS
Toimintamenot						
Palkkamenot	3 911 473	3 817 049	3 978 160	4 591 692	4 683 526	4 777 197
Muut toimintamenot	1 502 251	1 746 951	1 952 000	1 725 202	1 725 202	1 725 202
Bruttomenot (pl. siirtyvä erä)	5 413 724	5 564 000	5 930 160	6 316 894	6 408 728	6 502 399
Bruttotulot	1 497 749	1 255 000	1 125 000	950 000	950 000	950 000
Nettomenot (pl. siirtyvä erä)	3 915 975	4 309 000	4 805 160	5 366 894	5 458 728	5 552 399
Siirtyvä erä vuoden alussa	1 102 257	1 119 841	523 499	0	0	0
Siirtyvän erän käyttö		596 342	523 499	0	0	0
Arvonlisäveromenot (21.30.29)	255 000	230 000	260 000	260 000	260 000	260 000
Netto- ja alv-menot yhteensä (ml. Siirtyvä erä)	4 170 975	5 135 342	5 588 659	5 626 894	5 718 728	5 812 399

4.4 Henkilöstö

Instituutilla on suunnittelukauden alussa käytössään talousarviorahalla palkattua henkilöstöä yhteensä 46 henkilötyövuotta, joista tutkimukseen kohdentuu toimintamäärärahasta n. 26 henkilötyövuotta (22 tutkijaa + 4 ohjelmajohtajaa), jonka lisäksi palkataan henkilöitä siirtyvällä erällä. Tutkijoiden HTV-määrään arvioidaan ulkopuolinen rahoitus ja siirtyvä erä huomioon ottaen, olevan n. 38 henkilötyövuotta suunnittelukauden alussa.

UPI:ssa työskentelee tutkijoiden lisäksi hallintohenkilöstöä, tutkimuksen tukihenkilöstöä, viestintä – ja informaatioalan henkilöstöä sekä henkilöitä, jotka ovat vastuussa seminaarien järjestelyistä.

Ulkopoliittisen instituutin henkilötyövuodet vuosina 2022-2027	2022	2023	2024	2025	2026	2027
	Toteuma	Arvio	Tarkennettu TA	TTS	TTS	TTS
HTV-määrä toimintamäärärahalla (213001)	42,0	43,0	46,0	49,0	49,0	49,0
HTV-määrä siirtyvällä erällä	3,0	4,0	3,0	0,0	0,0	0,0
HTV-määrä ulkopuolisella rahoituksella	9,8	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
Yhteensä	54,8	56,0	58,0	58,0	58,0	58,0

5. Toiminnan tuloksellisuus

Ulkopoliittisen instituutin omassa julkaisusarjassa julkaistujen julkaisujen määrä on viimeisen viiden vuoden aikana vakiintunut n. 50–60 julkaisun tasolle vuosittain. Keskimääräinen julkaisumäärä per tutkija on viime vuosina ollut n. kahdeksan julkaisua per vuosi, johon sisältyvät myös UPI:n julkaisusarjan ulkopuoliset julkaisut (mm. tieteelliset artikkelit ja kirjat). Vuonna 2022 instituutin tutkijat julkaisivat 170 ulkoista julkaisua. UPI julkaisee tämän lisäksi Ulkopoliittikka – lehteä, jonka sisältöjen tuottamiseen myös instituutin tutkijat osallistuvat aktiivisesti.

Ulkopoliittinen instituutti järjesti vuonna 2022 noin sata erityyppistä ja -kokoista tilaisuutta. Nämä vaihtelivat pienistä asiantuntijatapahtumista isompiin, striimattuihin yleisötilaisuuksiin. Tilaisuudet ja niiden tallenteet tavoittivat satoja tuhansia osallistujia ja katsojia. UPI:n tutkijat ovat näkyvillä sekä kotimaisessa että tasaisesti kasvavassa määrin myös kansainvälisissä medioissa. Medianäkyvyyden kasvu on ollut suurta sekä kotimaisessa että kansainvälisessä mediassa ja Suomen liittyminen Natoon lisäsi kiinnostusta entisestään erityisesti kotimaisessa mediassa. UPI:n medianäkyvyys kaikissa medioissa kasvoi vuoden 2022 aikana 263 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Ulkopoliittisen instituutin toiminta täyttää lakisääteisen tavoitteensa vuosittain. Ulkopoliittinen instituutti tulee olemaan laadukasta tutkimustietoa tuottaen edelleen ja kasvavassa määrin erityinen lisäarvo laaja-alaisessa yhteiskunnallisessa keskustelussa ja erityisesti poliittisen päätöksenteon tukena.

Helsingissä 31.10.2023

Samu Paukkunen
Virkaa toimittava johtaja